

ZELFSTUDIE IN DE HUISARTSOPLEIDING

Inleiding

Naast het leren via de leerwerkperioden in de huisartspraktijk, in het ziekenhuis en bij andere gezondheidszorginstellingen resp. bij andere hulpverleners én het onderwijsaanbod van het opleidingsinstituut is het 'individueel leren' onderdeel van de huisartsopleiding. Onder individueel leren wordt in de huisartsopleiding verstaan: *het zelf vormgeven van het eigen leerproces, het leren zelfstandig huisartsgeneeskundige problemen oplossen, het stellen van persoonlijke leerdoelen, zelfstudie, uitvoeren van opdrachten, etc.* Zelfstudie is dus één van de manieren om het individueel leren in te vullen.

Het is voor de opleiding om een aantal redenen belangrijk dat de aios expliciet tijd besteedt aan zelfstudie:

- Op deze wijze wordt zelfstudie tot een volwaardig onderdeel van de opleiding.
- Zelfstudie is noodzakelijk om een deel van de (voorbereidings)opdrachten t.b.v. het theoretisch en praktisch onderwijs uit te voeren.
- D.m.v. zelfstudie en opdrachten wordt goede afstemming van theoretisch onderwijs en praktijkonderwijs gefaciliteerd.
- Het draagt bij aan de ontwikkeling van de attitude dat (na)scholing bij het reguliere huisartsenwerk hoort.

Regelgeving

Vanaf de invoering van de 38-urige werkweek voor aios per september 2009 maakt, conform de regeling bij andere opleidingen, de voor zelfstudie benodigde tijd géén deel uit van de formele werktijd. Deze regelgeving is opgenomen in de Personeelsinformatie van de SBOH (zie web-site).

Tijdsbesteding

In het algemeen wordt, conform andere vergelijkbare opleidingen, uitgegaan van gemiddeld 4 uur individueel leren resp. zelfstudie per week.

Plaats in de opleiding

Formeel is tijdens de werkuren in de opleidingspraktijken/-instellingen geen tijd gereserveerd voor individueel leren resp. zelfstudie. Toch past het binnen de verantwoordelijkheid als opleider om hiervoor op indicatie gelegenheid te geven. Ook het bieden van faciliteiten hiertoe (studie-/werkruimte, beschikbaarheid van literatuur, automatiserings- en AV-apparatuur) is onderdeel van het opleiderschap. Wanneer de aios in het kader van de opleiding opdrachten moet uitvoeren die alleen in de opleidingspraktijk/-instelling kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld registratieopdrachten of patiëntgebonden activiteiten in het kader van het WO-onderwijs (leeronderzoek), moet met de opleider overlegd worden wanneer dit kan gebeuren. In onderling overleg zal worden besloten dit al dan niet te laten plaatsvinden binnen de voor de normale praktijkwerkzaamheden bestemde tijd, of binnen de ca. 1 uur per dag die expliciet voor opleidingsactiviteiten is gereserveerd. Zonodig en indien mogelijk wordt de aios de gelegenheid geboden om hiervoor extra tijd in de opleidingspraktijk/-instelling door te brengen. In dit verband is goede afstemming en informatie-uitwisseling hierover tussen het opleidingsinstituut en de opleider van groot belang, zowel wat betreft inhoud als tijd- als studiebelasting.

Om diverse redenen (benadrukken van het belang van zelfstudie, als onderwijsvorm of bij aanzienlijke werkbelasting, etc.) kan ook in het kader van het terugkomdagonderwijs op indicatie (collectief) gelegenheid worden gegeven tot zelfstudie.

Het grootste deel van de zelfstudie zal echter plaatsvinden buiten de reguliere werktijd van de aios. Dit hoeft overigens niet altijd in de 'vrije tijd' te vallen, maar kan deels tijdens de – niet tot de werktijd gerekende – noodzakelijke c.q. verplichte 'aanwezigheidstijd' gebeuren, bijv. tijdens deelname aan diensten.

Inhoud

De inhoud van de zelfstudieactiviteiten wordt in principe bepaald door de aios zelf, op basis van de ervaren c.q. bijvoorbeeld door de Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoets of de evaluatie door de opleider vastgestelde lacunes én de aanwijzingen resp. opdrachten van het opleidingsinstituut en de opleider(s). Zeker in het begin van de verschillende leerwerkperioden zal de zelfstudie meer vanuit de opleiding door deze aanwijzingen resp. opdrachten 'gestuurd' worden dan in het verdere verloop ervan, waarin dan het individuele leerplan (voor die betreffende periode) een belangrijke rol speelt.

Omdat zelfstudie als een volwaardig deel van de huisartsopleiding wordt beschouwd, moet ook dit onderdeel geëvalueerd worden. Ook kan de aios gevraagd worden de zelfstudieactiviteiten te registreren.

Verantwoordelijkheden

De aios is verantwoordelijk voor het adequaat uitvoeren van de zelfstudie. Opleider en het opleidingsinstituut hebben verantwoordelijkheden t.a.v. het geven van richtlijnen en opdrachten voor zelfstudie én de evaluatie ervan. Hierbij moet ook bewaakt worden dat de hiervoor gereserveerde tijdsbelasting niet (systematisch) wordt overschreden.

-